

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Tertia sessio, & c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

Verba illa, porrigendi manus adiutrices, symoniacæ labis & auaritiæ, populisq; detrahendi materiam præbent.

Nonnulli ex publicatione Indulgentiarum lucrandi occasionem quærent.

Prædicatores aliqui pro Indulgentiis publicandis operas suas pacta mercede locant, & tanquam mercenarii ciuitates & diœceses obeunt.

Taxantur Indulgentiæ ad certam summam pecuniarum, & pro confessionalibus, vt appellant, aliisve literis conficiendis, in quibus integræ Bullæ, aut earum aliqua describuntur, certa mercè pacisci & exigi à nonnullis solet.

His incommodis, quæ remedia adhiberi posse existimamus, Sanctitati Vestræ proponimus.

Plenariæ Indulgentiæ nè concedantur nisi ob magnam causam, quæ publicum bonum respiciat. Pro aliis causis piis, vt pro ædificanda Ecclesia, hospitalitate seruanda, ingressu alicuius sodalitatæ seu confraternitatæ, &c. non dentur plenariæ sed temporariæ. Pro locis verò & causis particularibus, vt pro altarij, pro Hebræo ad fidem conuerso, & huiusmodi; Item pro coronis, & vt appellant: Huic Aue Maria, & illi Pater noster, omnino ne dentur.

Non obligetur Clerus ad processiones, nisi vbi fuerint plenariæ.

Nè ponantur verba illa, à primis vesperis vnus diei ad occasum alterius; sed ab ortu ad occasum.

Si non est designata certa Ecclesia, Episcopis & ordinariis facultas detur vnâ pro viris, & aliam pro mulieribus suo arbitratu constituendi; & vt contrafacientes pœnis coerçantur. Si verò in Bullis certa Ecclesia exprimitur, Episcopi & ordinarii, & maribus & feminis tempus quo ad illam separatim adire debeant, præfiniant.

Nè concedatur facultas absoluedi à quibuscunque excessibus, etiam enormibus & reseruatæ in Bulla Cœnæ Domini, nisi in plenariis.

Iis qui Indulgentiarum fructum consequi voluerint, elemosinæ, orationis, & ieiunii præstanda opera imponantur, aut saltem extrema duo.

Dicatur aperte per modum suffragii

Exprimatur pro verè poenitentibus, & confessis, seu firmum propositum &c.

Dicatur quod Sacerdotes habeant tantum facultatem absoluedi à censuris illatis à iure.

Addatur, approbandi tamen ab ordinario: Iuxta formam Concilii Trident.

Nè apponantur tamen censuræ contra Episcopos, & alios non publicantes &c. sed moneantur tantum.

Detur facultas ordinariis, vt eas distribuunt, & in aliud tempus differant, prout ipsis magis expedire videbitur.

Illarum rerum facultas nemini concedatur sine consensu ordinarii.

Nè edantur summaria, nisi collationata, & subscripta ab ordinario loci, seu eius Vicario.

Bullarum transumptis fides ne adhibeantur, nisi sint collationata, subscripta, & sigillo munita alicuius Metropolitanæ, seu eius Vicarij.

Omnes Indulgentiæ Episcopis inspicendiæ & examinandæ tradantur, qui legitimas probabunt, reliquas nulla auctoritate roboratas reiicient.

Nè apponantur verba illa, sed fidelium pietati id relinquatur.

Proponatur aliqua pena Episcopis & ceteris, qui pro cœessione publicationis aliquid accipiunt, et à sponte offerentibus.

Ne permittantur id agere. (bus.

Tollantur abusus.

Tertia Sessio &c.

ANno à Natiuitate Domini 1565. Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Pii Papæ Quarti Anno sexto, die Sabbati, tertia mensis Nouembris, habita & celebrata fuit sessio in Ecclesia maiori, præsidebat eodem Illustrissimo & Reuerendissimo D. Carolo Borromæo, mane circiter hora 16. Patres in Ecclesiam conuenerunt: Missa de Spiritu sancto ritu atque in Istituto Diui Ambrosij celebrata est à Reuerendis. Dom. P. Episcopo Dhertonen.

Illustriss. Metropolitanus cum Illustriss. Cardinalibus Tranen. Vercellen. Bobba, & Castilionè, (qui duo vltimi honoris gratia accesserant,) resedit sub vmbella ad cornu dextrum Altaris, eam pallio

pallio seu cappa purpurea. Missa absoluta, accedens ad sinistrum cornu Altaris ad sellam seu Faldistorium, pontificalibus indumentis de more est indutus, & reliqui patres acceperunt pluuialia, & mitras, cantantibus interea Cantoribus psal. Quam dilecta tabernacula.

Dicta ab Illustrissimo Metropolitanano oratione de Spiritu sancto, cum cæteris, quæ ex cæremoniali libro adhiberi solent, omnes locis suis confederunt. Illustrissimus autem Cardinal. Tranen. & Vercellen. relictis Illustrissimis Cardinalibus Bobba & Castilioneo in eorum sedibus, accesserunt prope Altare maius distantes ab aliis Illustris. Cardin. per quatuor brachia.

Qui decreta lecturus erat, accedens ad Illustrissimum Metropolitanum, genuflexus de illius manu ea recepit; & ascenso ambone, alta voce legit reliquam partem constitutionum & Decretorum huius sanctæ Synodi.

Quibus lectis alter ex Secretarijs rogauit Patres in hæc verba: Illustris. & Reuerendis. D. Reuerendissimi que Patres, placent ne hæc omnia vobis? singuli rogati responderunt simpliciter placent; præter Illustris. Cardin. Tranen. Episcopum Placentinum, qui dixit: Placent cum protestatione iam facta: deditque singrapham, eiusdem planè tenoris cum ea, quam in secunda sessione dederat; & Reuerendis. Episc. Vigleuanen. qui pariter schedulam notariis porrexit, eiusque sententiâ voce etiam expressit. verba autem hæc sunt. hæc quæ nunc lecta sunt, & omnia alia, quæ ab hac sancta Synodo statuta, sancita, & decreta fuere, mihi placent, cum hac tamen conditione & protestatione, quod propter hoc non intelligo præiudicare iuribus, priuilegiis, ac concessionibus, & consuetudinibus à Principe Ecclesiæ fundatore, à sancta Sede Apostolica, & specialiter à Sanctissimo Domino Nostro Pio Quarto Pontifice maximo mihi & Ecclesiæ meæ datis, factis, atque concessis. Eodemmet tempore, quo collecta fuerunt vota super prædictis Decretis propositis, fuerunt etiam collecta vota secretè de consensu patrum, an placeret patribus, vt Illustrissimo Domino Metro-

Pars III.

litano remitteretur, vt nomine sanctæ Synodi posset condere Decreta de obseruandis à prædicatoribus, de Visitatione, de modo exercendi functiones sacrorum & Minorum ordinum, & vt decreta super his ab ipso Metropolitanano Dom. Illustris. condita, nomine Synodi in lucem prodire possent, & eandem auctoritatem haberent, ac si in publica sessione approbata essent, & vt de reformatione Monialium posset latina lingua condere Decreta iam visa à patribus, vulgari tamen lingua confecta, & vt Decretis sanctæ Synodi in ipsa sancta Synodo publicatis posset addere, & demere, & declarare, & ordinem, & etiâ substantiam immutare. Omnes patres responderunt simpliciter, placet.

Relatis votis Illustrissimus Metropolitanus dixit: Decreta placuerunt omnibus, & ideo Deo agenda sunt gratia. Patres responderunt: Deo gratias.

Secretarius qui erat in ambone, legit Decretum de testibus Synodalibus. in hæc verba. Vetus est consuetudo sacrorum Conciliorum Decretis introducta, vt in omnibus prouincialibus Synodis singulis eius prouinciæ Diocesanae duobus pluresve spectati, & probati veri deligantur, qui diligenter animaduertant, an aliquod in sua Diocesi corrigendum emendandumve sit, cognitumque proximo quoque prouinciali Concilio ad Metropolitanum, Comprovinciales Episcopos, & alios referant; vt si ab Episcopis minus prouisum sit, à Synodo prouideatur. Ideo nos probatum hoc institutum secuti, deligimus & huic officio proponimus infrascriptos.

Lecti sunt omnes ordine.

Quod verò ex his quos nominauimus quidam obsunt, facultatem damus eorum Episcopis, cum ad Ecclesias suas redierint, accipiendi ab eis iusurandum, quo se obstringant, se id munus rectè fideliterque gesturos, veraque omnia quæ cognouerint, ad Synodum relatuos.

Eandem potestatem damus Episcopis absentibus, ex quorum Diocesibus nulli ad hoc munus sunt nominati, vt singuli aliquibus hoc negotium dare possint, accepto prius ab eis ex consuetudine iusurando.

I 3 Lecto

Leſto Decreto, Idem ſecretarius alta voce dixit: [Teſtes Synodales qui ſunt præſentes, accedant ad præſtan. iuſurandum.] Acceſſerunt omnes.

Cumq; ſtarent genibus flexis coram Illuſtriſſ. Metropolitanò, admoniti ſunt à Notario in hæc verba: [Iurate vos fideliter munus veſtrum impleturos, verèq; relaturos, omni remoto affectu & cupiditate, quæ de his, quæ omni indagatione & inquisitione à vobis adhibita, aut videritis, aut ad veſtras aures peruenierint.

Illuſtriſſimus Metropolitanus paginam iuſurandi accepit, & RR. DD. Ferandus della Cruce, Paulus Patrocinus, Io. Baptiſta Caſtanus, Aluſius de Barancio, Thomas de Fiſettis, Io. Auguſtinus de Lima, Io. Antonius Iauenus, Franciſcus Clouranus, eam manibus tangentes iurarunt.

Deinde Reuerèdus D. Promotor Episcoporum abſentium contumaciam accuſauit, cauſasq; committi petijt in hæc verba.

Cum aliqui Prouinciæ Mediolanenſis Episcopi, qui huic ſacræ Synodo intereſſe debebant, adeo vel negligentes, vel contumaces fuerint, vt moniti ab Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. V. quod ad hanc Synodum venirent, id facere neglexerint: Cumq; Deo approbante huius ſacræ Synodi ſuis inſtet, & ideo in ea iure & legibus in illos temporis cauſa iam agi non poſſit: Ideirco pro officij mei neceſſitate, Ego N. huius ſacræ Synodi Promotor, iterum eorum contumaciam accuſando inſto, vt Illuſtriſſima & Reuerendiſſima D. V. Reuerendiſſimis Dominis delectis ad Episcoporum abſentium cauſas cognoscendas committat, vt quamprimum ad harum cauſarum expeditionem procedant, Episcoposq; negligentes, & contumaces poenis iure ſtatutis puniant ac corrigant. cum etiam nonnullæ cauſæ ob varias difficultates, ab ijs Iudicibus, quibus ab Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. V. commiſſæ erant, adhuc expediri non potuerint: propterea peto ab eadem Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. V. vt eoſdem Iudices ex ſacrorum canonum iurisq; præſcripto eas terminari iubeat.

Abſoluta Promotoris accuſatione, Illuſtriſſ. Metropolitanus dixit: Admittimus, committimus, & iubemus.

Continuò Secretarius qui erat in arbore legit Decretum de ſine Concilij, videlicet. Cum ea, quæ ad reſtitutionem & conſeruationem chriſtianæ diſciplinæ in prouincia noſtra pro huius temporis ratione agenda videbantur & c. Deo auctore & adiutore confecta ſint, & Episcopos, qui huic è ſuis Eccleſiis euocati ſunt, Paſtoralis cura & gregis neceſſitas domum reuocet: ideo huic ſacræ Synodo ſinem iure imponendū exiſtimamus.

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Reuerendiſſimiq; Patres, placet ne vobis, vt ad laudem Dei omnipotentis, huic ſacræ Synodo ſinis imponatur, omnes ſigillatim reſponderunt: Placet. Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Metropolitanus dixit: Placuit omnibus Patribus; Ita quæ nos prouinciali Mediolanenſi Synodo ſinem facimus, & iam nunc factum eſſe decernimus.

Illuſtriſſimus Metropolitanus antequam Patres de more cum pace dimitteret, breui illos, ſed graui admodū oratione, in hanc ferè ſententiam eſt allocutus. Immortales Deo omnipotenti gratias agendas eſſe, cuius nomine atque auxilio opus præſtantiff. optato ſine concluſum fuerat. reliquum nunc eſſe, vt quæpiè ſanctèq; decreuiſſent, ab omnibus inuiolatè ſeruari curarent. Redirent ad ſuas eccleſias, gregesq; ſuos paſtorali pietate, vigilantia cuſtodirent. neque enim dubium fore, quin antiquus humani generis aduerſarius, qui ſemper tanquam leo rugiens, circuit quærens quem deuoret, nunc poſiſſimum Chriſti ouibus inſidias pararet: illi fortiter reſiſtendū eſſe. meminerintq; illis ſententiæ à Spiritu ſancto prolata: Attendite vobis, & vniuerſo gregi, in quo vos Spiritus ſanctus poſuit Episcopos regere eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, ipſos verò manus ſuam ritè & rectè impleturos, ſi ſeipſos, omnesq; actiones ſuas ad illam formulam dirigerent, quæ Petri Apoſtoli verbis Episcopis præſcribitur: Paſcite, qui in vobis eſt gregem Dei, prouidentes non coactè, ſed ſpontaneè, ſecundum Deum: neq; turpis

lucris, sed voluntariè: neque vt dominantes in Cleris, sed forma facti gregis, ex animo; Et cum apparuerit princeps Pastorum, percipietis immarcescibilem gloriæ coronam. Cumque alia nonnulla in hanc sententiam dixisset, orationem his verbis absoluit. Illustriss. & Reuerendiss. D. Reuerendissimi que Patres, post gratias Deo actas, Ite in pace. Patres omnes assurgentes, inclinauerunt capita dicentes: Deo gratias.

Deinde Secretarius legit mandatum de subscriptionib. quod est huiusmodi.

Illustrissimus & Reuerendissimus Metropolitanus admonet omnes Illustriss. & Reuerendiss. Dominos Episcopos, qui huic sacro Concilio iure interfunt, vt se cūdum Metropolitanum singuli loco & ordine ad altare maximum accedentes, ijs, quæ in sancta Synodo decreta sunt subscribant. Mandat etiam absentium Episcoporum Procuratoribus, vt nemo eorum sub excommunicationis pena Mediolano discedat, nisi prius sui Episcopi nomine decreta suscipientes, illis subscripserint.

Deinde ipse Illustriss. Metropolitanus super altari se subscripsit. Postea resedit in sua sella, donec Cardinales, & omnes Patres se subscripserunt: qui ordine vnus post alium ad Altare accedebant, & primò infra gradus Metropolitanò caput inclinabant, qui leuiter è sella surgens, benignà salutatione eis respondebat: deinde iam Altari propinqui, iterum caput inclinabant, tenentes mitras suas & subscribebant. Procuratores Episcoporum absentium non subscripserunt se publicè in ecclesia, sed priuatim domi.

Absolutis subscriptionibus Promotor Synodi notarios rogauit, vt de omnibus & singulis, quæ in ea sessione gesta erāt, publica conficerent instrumenta.

Dicō Hymno [Te Deum laudamus] Metropolitanus nihil dicens benedixit populo, & dimissa est Concio, cum iam prima noctis hora præterisset.

Patres præsentis huic sessioni.

Illustriss. Cardinalis Tranensis Episcopus Placentinus.

Illustrissimus Cardinalis & Episcopus Vercellensis.

Illustriss. Cardinalis Bobba.

Illustriss. Cardinalis Castilioneus.
Hi duo quia honoris tantum gratia, non vti Episcopi aderant, non induerūt pluuialia, sederuntque eodem in loco cum alijs Cardinalibus Prouinciæ Mediolanen. Episcopis.

Reuerendiss. Hieronymus Vida Cremonen. Episcopus Alben.

Mauritius Petra Episcopus Vigleuanen.

Cesar Gambarà Episcopus Dhertonen.

Scipio Estens. Episcopus Casalanan.

Petrus Costaciarus Episcopus Aquen.

Dominicus Bolanus Episcop. Brixien.

Nicolaus Sfondratus Episc. Cremonen.

Hieronymus Galaratus Episc. Alexan.

Federicus Cornelius Episc. Bergomen.

Procuratores Episcoporum absentium.

Laudensis.

Nouariensis.

Astensis.

Saonensis; Ecclesia Vintimiliensis vacat suffragio.

Procuratores Capitulorum & Cleri Ecclesiarum.

Abbates.

Præpositi.

Adfuit Excellentissimus Senatus Mediolanen. & Nobilium virorum maxima frequentia &c.

ACTA CONCILII SEXTI Prouincialis.

Illustriss. & Reuerendiss. in Christo Pater & Dominus D. Carolus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis tituli Sanctæ Praxedis, & Sanctæ Ecclesiæ Mediolanen. Archiepiscopus, hoc præsentis anno 1582. die scilicet decimo mensis Maij, Conciliū Prouinciale sextum in Concilio Prouinciali quinto iam legitime indictum celebraturus, ad præscriptam rationem in Concilio Prouinciali quarto in Calendario huius anni primò poni, ac die Epiphaniarum per Reuer. Archidiaconum in Metropolitana post solennem dierum festorum mobiliam enunciationem solenniter promulgari voluit his conceptis verbis.

Hoc item anno, dilectissimi, ad Dei omnipotentis, Beatæque Mariæ semper virginis, ac Sancti Ambrosij confessoris, & gloriosorum Martyrum Prothasij & Ger-